

Södertörns brandförsvärsförbund

PM

Tillfällig förläggning

Nr: 606
Datum: 2006-12-07

Bakgrund och syfte

Vid större idrottsarrangemang eller liknande finns det ett behov av tillfällig förläggning i lokaler som normalt inte är utformade för övernattning.

Formellt sett är en tillfällig förläggning, i en lokal som inte är avsedd för övernattning, en tillfällig ändring av verksamheten (PBL 8 kap §1 3p). En tillfällig ändring av verksamheten kan kräva ett beslut eller medgivande från byggnadsnämnden.

Södertörns brandförsvärsförbund är byggnadsnämndens brandsakkunnig och redovisar i detta PM under vilka förutsättningar Södertörns brandförsvärsförbund kan ge medgivande om tillfällig förläggning.

Ansvar

Den som arrangerar den tillfälliga förläggningen ansvarar helt och hållet för säkerheten. Medgivande från kommunens byggnadsnämnd eller Södertörns brandförsvärsförbund innebär inte att arrangörens ansvar blir mindre.

Detta fråntar dock inte lokalupplåtarens ansvar att se till att lokalen är lämpligt för sitt ändamål.

Arrangören ansvarar bl a för att:

- personalen har tillräcklig kunskap och utbildning
- personalen kan agera på ett riktigt sätt vid en brand/utrymningssituation
- larmmöjligheter finns till räddningstjänsten telefon 112
- personalen känner till och kan hantera den brandsläckningsutrustning (handbrandsläckare, inomhusbrandposter etc.) som finns i lokalen
- personalen har kunskap om brandtekniska installationer (brandlarm, branddörrar, släckutrustning, nödutgångar, vägledande markering m m)
- de brandtekniska installationerna är kontrollerade och fungerar innan övernattning sker
- de övernattande fått information så att de kan agera på ett tillfredställt sätt vid en brand/utrymningssituation

- ordningsregler upprättas och efterlevs
- Bilaga A, fylls i och återsänds till Södertörns brandförsvärsförbund
- kontrollista Bilaga B, avprickats av brandvakt, brandskyddsansvarig eller motsvarande person
- sovsalens sängplatser utformas enligt Bilaga C och/eller Bilaga D

Information till Södertörns brandförsvärsförbund

Arrangören är skyldig att fylla i och skicka in Bilaga A som medföljer detta pm till Södertörnsbrandförsvärsförbund. Bilagan ska ha inkommit till Södertörns brandförsvärsförbund senast fem dagar innan övernattningen äger rum.

Brandskyddsorganisation

Arrangören ska ha en brandskyddsorganisation som leder, följer upp och kontrollerar förläggningens verksamhet. Brandskyddsorganisationen och dess arbete ska kompensera de avsteg i det brandskydd som finns, jämfört med det brandskydd som krävs för en förläggning.

Vakande brandvakt

Då övernattningen berör fler än 100 personer och/eller förläggningen sker i andra plan än markplanet ska det finnas minst två vakande brandvakter. Brandvakterna ska kontinuerligt gå bevakningsronder under den tid då personer sover i förläggningen samt ha tillgång till telefon.

Brandvakterna ska vara väl insatta i brandskyddsorganisationen, ordningsregler och brandtekniska installationer.

Ordningsregler

Arrangören ska upprätta ordningsregler för att minska risken för brands uppkomst och för att minska konsekvenserna vid brand, samt för att underlätta utrymning.

Följande regler ska finnas.

- rökning är förbjuden inom och i anslutning till byggnaden
- öppen eld får ej förekomma, exempelvis levande ljus
- brandfarlig vara får inte hanteras i byggnaden
- bänkar, bord och stolar samt brännbart material får inte placeras i korridorer eller i trapphus
- matlagning och kaffekokning och liknande är förbjudet i förläggningenslokaler
- sopsäckar och brännbart material placeras i avsedda utrymmen
- uppställning av husvagnar och container och dylikt får ej ske inom avståndet 9 m från byggnaden, samt får ej utgöra hinder för brand- eller ambulansfordon

Information till övernattande

Innan övernattning sker ska de övernattande informeras om följande:

- ordningsregler
- utrymningsvägarnas placering
- brandredskapens placering
- hur de ska agera då brand upptäcks eller då signal ljuder från brandlarmet
- vart eftersamlingen ska ske vid utrymning sk. uppsamlingsplats

Information till brandförsvaret vid händelse av brand

Det ska under hela arrangemanget finnas en eller flera brandskyddsansvariga på plats. Brandskyddsansvarig kan t ex utgöras av brandvakt. Den brandskyddsansvarige ska möta upp brandförsvaret vid framkomst och informera räddningsledaren om följande:

- vad som har hänt
- om det finns personer kvar i byggnaden, var och hur många
- var uppsamlingsplatsen finns

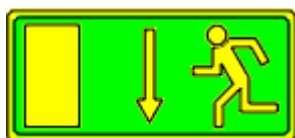
Byggnadstekniskt brandskydd

Utrymningsvägar och vägledande markering

Det ska finnas två av varandra oberoende utrymningsvägar. Utrymningsvägarna ska vara lätt öppningsbara från insidan utan nyckel eller annat redskap. Övernattningslokalen bör ligga i markplanet. Lokaler som kräver insats från räddningstjänsten (t ex utrymning via stegar) får inte användas till övernattning. En lokals personkapacitet för normal drift får aldrig överskridas vid övernattning.

Utrymningsvägar och väg till utrymningsväg (t ex korridor) ska vara försedd med vägledande markering, med symboler enligt AFS 1997:11, i form av belysta eller genomlysta skyltar *se exempel*. Skyltarna ska vara försedda med nödström via centralt eller lokalt batteri. I lokal, t ex skolsal, där högst 15 personer sover kan avsteg från krav på vägledande markering godtas.

Skyltning med enbart efterlysande skyltar (skyltar som reflekterar ljus) kan godtas om lokalen i övrigt är lätt överblickbar. I dessa fall ska räddningstjänsten bedöma om skyltningen är godtagbar eller inte.

Vägledande markering exempel

Brand- och utrymningslarm

Förläggningen ska vara försedd med detektionssystem som varnar för brand. Detekteringen ska ske med rökdetektorer. Är förläggningen försedd med ett utrymningslarm ska samtliga lokaler där sovande personer vistas förses med brandvarnare. Saknar utrymningslarmet detektering i angränsande korridorer till övernattningsrummen ska även dessa förses med brandvarnare.

Förläggning som är utrustad med ett heltäckande automatisk brandlarmsanläggning enligt SBF 110:6 anses ha fullständig täckning.

Förläggning som saknar utrymningslarm, automatisk brandlarmsanläggning ska förses med brandvarnare i samtliga lokaler där personer övernattar samt i angränsande korridorer.

Brandvarnare ska monteras i tak enligt medföljande monteringsanvisningar.

Sprinkler

Byggnader, som är försedda med automatiks vattensprinkler men som saknar automatiskt brandlarm med rökdetektorer, godtas om övernattningslokalerna är försedda med brandvarnare.

Brandredskap

Det ska finnas brandredskap i form av handbrandsläckare eller inomhusbrandpost lättillgängligt och väl markerat. Var man än befinner sig i lokalerna ska avståndet till närmaste brandredskap vara högst 25 m.

Brandavskiljande dörrar

En brandavskiljande dörr ska alltid vara stängd. Dörren får aldrig ställas upp med kil eller liknande. Brandavskiljande dörr får endast stå uppställd om dörren är försedd med magnetupphängning som automatiskt stänger dörren vid brand. Dörrens funktion ska kontrolleras.

Sovsalens utformning

Sovsalens sängplatser ska följa strukturen som redovisas i Bilaga C respektive Bilaga D. I Bilaga C redovisas sovsalens utformning då liggunderlag används. Bilaga D redovisar sovsalens utformning då sängar eller liknande används. En kombination av de båda sätten är möjlig.

Kontroll av sovsalen

Varje dag inför övernattningen ska sovsalen kontrolleras. Kontrollen ska ske enligt Bilaga B. Efter kontrollen ska ansvarig arrangör delges resultatet. Ansvarig arrangör ansvarar för att kontrollen genomförs och att eventuella brister rättas till.

Kontroll av brandförsvaret

Eventuell kontroll som utförs av brandförsvaret är myndighetsutövning och ersätter inte på något sätt de åtgärder arrangören har för att utföra och ta sitt ansvar för brand- och utrymningssäkerheten.

Handläggare från brandförsvaret beslutar om särskild tillsyn behövs eller inte.

Dokumentets historia

Upprättad/reviderad: 2006-10-02	Upprättad/reviderad av: MN	Kontrollerad av 1: AE	Kontrollerad av 2:	Godkänd av: AJ
------------------------------------	-------------------------------	--------------------------	--------------------	-------------------

Bilaga A, PM Tillfällig förläggning

Denna bilaga ska fyllas i av den person som är ansvarig för den tillfälliga förläggningen. Samtliga fält är obligatoriska och ska fyllas i. Bilagan ska ha inkommit senast fem dagar innan övernattningen sker.

Bilaga A sänds därefter med telefax till:

Södertörns brandförsvarsförbund

Telefax 08-721 22 23

Texta tydligt

Arrangör (namn på företag, förening etc.)				
Ansvarig för arrangemanget (namn och personnummer, fysisk person)				
Ansvarigs telefonnummer (telefon hem, telefon mobil)				
Förläggningen avser tiden Fr o m _____ t o m _____ år _____				
Kontaktperson/er, brandvakt/er, brandskyddsansvarig som finns närvarande en eller flera				
Kontakt 1	Namn	Mobiltelefon		
Kontakt 2	Namn	Mobiltelefon		
Kontakt 3	Namn	Mobiltelefon		
Namn på byggnaden i vilken övernattningen sker				
Byggnadens	Gatuadress	Postnummer och ort		
Information om övernattande ålder och antal (Kryssa endast i aktuell information)				
☐ 0-6 år	☐ 7-12 år	☐ 13-15 år	☐ 16-19 år	☐ 20 år och däröver
Ange antal _____	Ange antal _____	Ange antal _____	Ange antal _____	Ange antal _____
Övernattar personer med funktionshinder eller som är i behov av särskilt hjälpbehov				
☐ Nej			☐ Ja ange antal och ålder	
_____			_____	
Då jag som arrangör undertecknar denna bilaga är jag medveten om att det är jag som bär ansvaret för arrangemanget och säkerheten. Jag har tagit del och följt de säkerhetsföreskrifter som Södertörns brandförsvarsförbund har föreskrivit i detta PM.				
Datum, ort		Underskrift		

Bilaga B, PM Tillfällig förläggning, kontroll

Denna bilaga fylls i av den/de person/er som är utsedda brandvakter/brandskyddsansvariga.

Brandvakter ska ha kännedom om brandtekniska installationer samt kunna hantera ett brandredskap. Ansvaret för arrangemanget åvilar arrangören. Arrangören utser lämpliga brandvakter/brandskyddsansvariga. Arrangören ska ansvara för att brandvakterna/brandskyddsansvariga utför kontroll av nedanstående punkter dagligen innan övernattnig sker. Brandvakterna/brandskyddsansvariga ska efter utförd kontroll återrapportera till ansvarig arrangör. Upptäcks brister på någon nedanstående punkter ska bristen/bristerna åtgärdas innan dess att övernattnig får ske. Bristerna ska redovisas separat under listan brister där ska det i klartext skrivas vad som är fel.

Kontrollistan ska efter kontroll finnas ifylld och tillgänglig hos ansvarig arrangör. På begäran av Södertörns brandförsvärsförbund ska kontrollistan uppvisas. Brister i kontrollen kan innebära att brandförsväret förbjuder arrangören att använda lokalerna till övernattnig.

Brandvakt/brandskyddsansvarig ska innan dess att övernattnig sker kontrollera att:

	OK	Brist
1. sovsalen är utformad enligt Bilaga C, alternativt Bilaga D eller en kombination av de båda	☐	☐
2. funktionsdugliga brandredskap finns på avsedda platser	☐	☐
3. brandavskiljande dörrar fungerar	☐	☐
4. utrymningsvägarna är lätt öppningsbara utan nyckel eller annat redskap	☐	☐
5. utrymningsvägarna ej är blockerade	☐	☐
6. utrymningsvägarna är markerade med fungerande belysta eller genomlysta utgångsskyltar	☐	☐
7. huvudbelysningen fungerar samt att nödbelysningen i utgångsskyltarna fungerar	☐	☐
8. Om lokalerna är försedda med utrymningslarm eller automatisk brandlarmsanläggning att denna är påslagen och fungerar. Funktionstest ska göras.	☐	☐
9. brandvarnare finns monterade funktionstest ska göras	☐	☐
10. ordningsregler finns upprättade och efterlevs	☐	☐
11. information till de övernattnande har skett. Information ska därefter fortlöpande ske till eventuellt nytillkomna gäster	☐	☐
12. larmmöjligheter till räddningstjänsten finns	☐	☐

Brandvakterna/brandskyddsansvariga ska också känna till hur brandlarmet aktiveras.

Kontroll utförd den (datum)

av (namn på brandvakt/brandskyddsansvarig)

Redovisning av brister

Brist nr. Beskrivning

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....

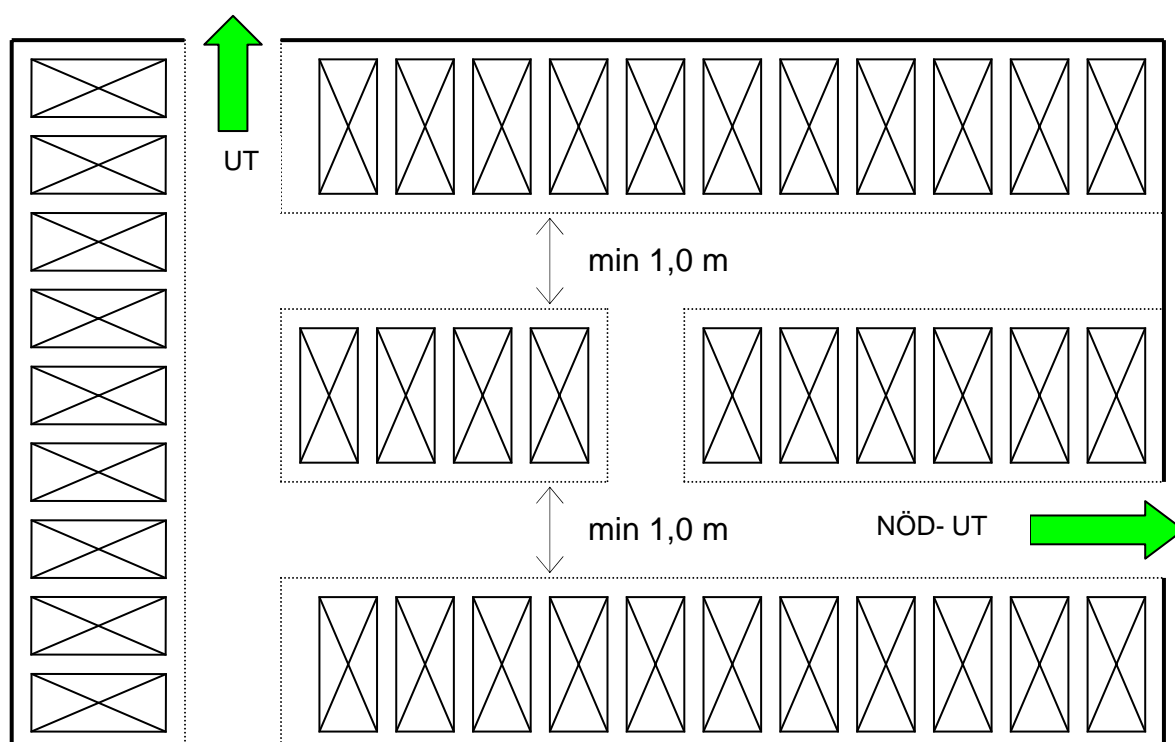

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Bilaga C, Placering av liggunderlag eller liknande i sovsal

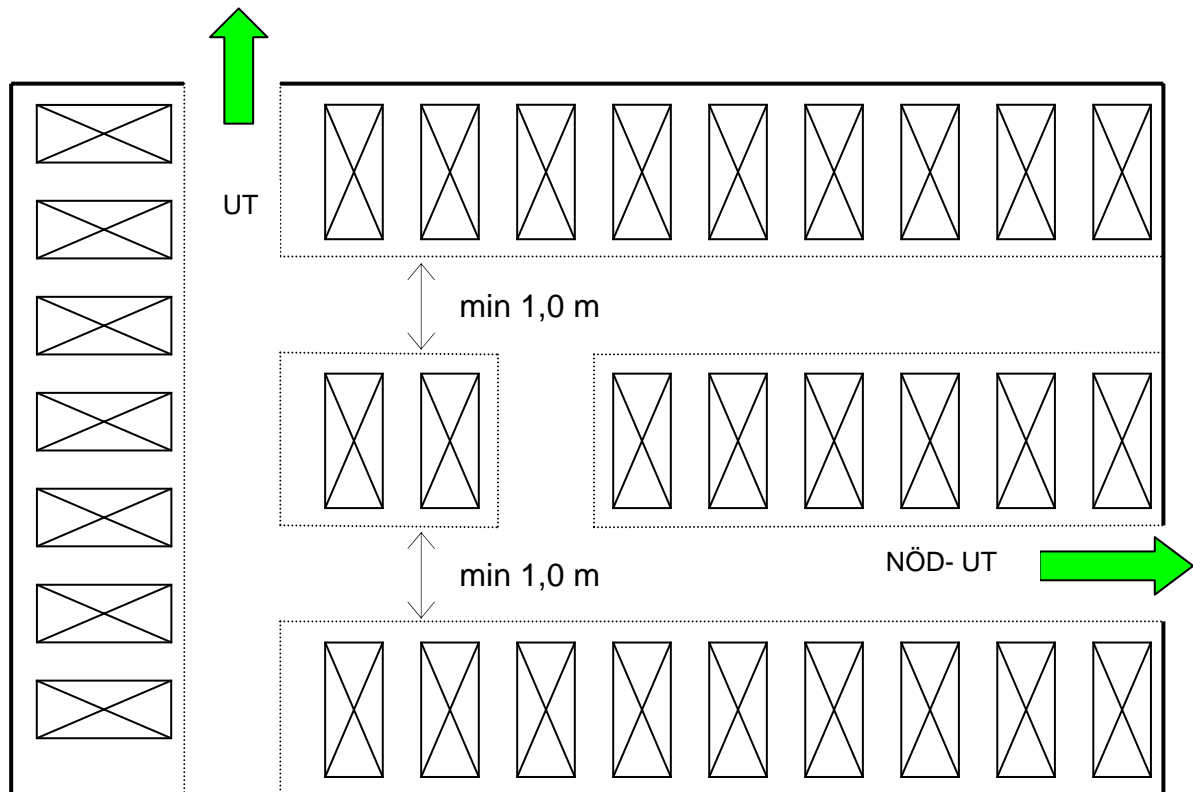
Exempel på placering av liggunderlag i en sovsal. Liggunderlagen ska alltid placeras så att fria gångar uppstår mellan grupper av liggunderlag.

Liggunderlag i sovsal ska placeras på ett sådant sätt att det finns fria gångar mellan varje grupp av liggplatser. Grupperna ska placeras på ett sådant sätt att gångarna ansluter till utgångarna i lokalen. Varje grupp av liggplatser ska ha ett minsta avstånd av 1.0 m. Avståndet mellan två liggunderlag inom en grupp kan uppgå till ett sådant avstånd att det är bekvämt för de sovande. Grupper i mittgång får maximeras till sex stycken liggunderlag, därefter ska en gång avskilja nästa grupp. Antalet liggunderlag som befinner sig mot en vägg med huvudändan kan maximeras i väggens längd, observera dock att gångar ska finnas där nästa vägg börjar (kortsidan i exemplet).

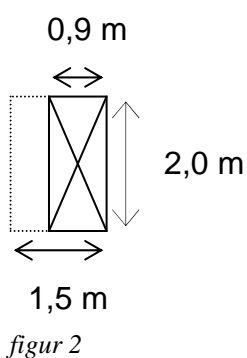
Gångarna mellan grupperna samt utgångarna ska hållas fria från material. Tillhörigheter ska hänvisas till en särskilt plats i lokalen, alternativt till särskilt rum.

Bilaga D, Placering av sängar i sovsal

Som säng räknas också tältsäng och liknande typer.

Exempel på placering av sängar i en sovsal. Sängarna ska alltid placeras så att fria gångar uppstår mellan grupper av sängar samt att varje säng upptar en yta av 3 m².

På liknande sätt som placering av liggunderlag i sovsal ska också sängar placeras på ett sådant sätt att det finns fria gångar mellan varje grupp av sängplatser. Sänggrupperna ska placeras på ett sådant sätt att gångarna ansluter till utgångarna i lokalen. Varje grupp av sängar ska ha ett minsta avstånd av 1.0 m. Avståndet mellan två sängar inom en grupp ska uppgå 1,5 m, vilket innebär att varje sängplats tar 3 m² i anspråk, *se figur 2*. Grupper av sängar i mittgång får maximeras till maximalt sex stycken, därefter ska en gång med bredden minimum 1 m. avskilja nästa sänggrupp. Antalet sängar som befinner sig mot en vägg med huvudändan kan maximeras i väggens längd, observera dock att gångar ska finnas där nästa vägg börjar (kortsidan i exemplet).

Gångarna mellan grupperna samt utgångarna ska hållas fria från material. Tillhörigheter ska hänvisas till en särskilt plats i lokalen, alternativt till särskilt rum.